

Državni izpitni center

SESSIONE PRIMAVERILE

SLOVENO COME LINGUA SECONDA

INDICAZIONI PER LA VALUTAZIONE

Mercoledì, 12 giugno 2024

MATURITÀ GENERALE

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen.
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna.
- Za odgovore ali rešitve, zapisane v povedih, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna.

A) Bralno razumevanje

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	1	♦ dr. Davorin Tome ♦ sobotni prilogi Dela/ Delu		1 za oba podatka
Skupaj	1			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	2	Po smislu, na primer: ♦ Kriza biodiverzitete je pojav, pri katerem gre za hitro zmanjševanje števila osebkov v populacijah določenih vrst.		1 za pomensko ustrezno rešitev 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z 1 ali 2 napakama)
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	3	Po smislu, na primer, eden od: ♦ Ker izraz živa narava vsebuje predvsem opise, izraz biodiverziteta pa dodaja pomen številčnosti in pestrosti vrst in osebkov v populacijah. ♦ Ker izraz biodiverziteta k opisu žive narave dodaja pomen številčnosti in pestrosti.		2 za pomensko ustrezno razlago obeh pojmov 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z 1 ali 2 napakama)
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	2	Po smislu, na primer: ♦ Pestrost pokrajin in razmere za bivanje (, kot so na primer: tropski pas, zemeljski pol, gore, doline, reke, oceani, mesta, gozdovi ...)		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	3	Po smislu, na primer, eden od: ♦ Več različnih osebkov ima različni genski zapis, kar omogoča večjo gensko pestrost (različnost v izgledu, po sposobnostih, spretnostih in po znanju) in evlucijski razvoj (, zato se lažje prilagajajo na spremembe okolja). ♦ Zadostno število različnih osebkov zagotavlja gensko pestrost, kar omogoča lažje prilagajanje na spremembe v okolju in lažji obstoj oziroma evlucijski razvoj.		1 za gensko pestrost 1 za prilagajanje na spremembe 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z 1 ali 2 napakama)
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	2	Po smislu, na primer, dva od: ♦ Ker je (po strokovnih ocenah) še veliko vrst neodkritih. ♦ Ker se s številom izumrlih vrst zmanjšuje samo vrstni nivo pestrosti. ♦ Ker je bolj zaskrbljujoče zmanjševanje števila osebkov še živečih vrst, ki spreminja genski in ekosistemski nivo pestrosti. ♦ Ker moramo (za izumrtje vrste) natančno potrditi, kdaj je izumrl zadnji predstavnik vrste.		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	1	Po smislu, na primer: ♦ Vsaj deset let ne sme nihče videti predstavnika izumrle vrste ob pogoju, da se jo intenzivno išče.		
Skupaj	1			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	1	Po smislu, na primer: ♦ z iskanjem šivanke v senu		
Skupaj				

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	2	Po smislu, na primer: ♦ (Ne, saj) ni bil proglašen za izumrlo vrsto, ampak je pred 30 leti spadal med ogrožene vrste (in se je po prizadevanjih naravovarstvenikov njihovo število povečalo).		2 za pomensko ustrezno rešitev
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10	3	Po smislu, na primer eden od: ♦ Naslov (Neslutene razsežnosti biodiverzitete) se navezuje na ugotovitev, da je boj kot število izumrlih vrst pomemben proces izumiranja. Menim, da ... ♦ Neslutnim razsežnostim biodiverzitete je v zadnjem odstavku dodano mnenje, da se ljudem proces izumiranja ne zdi pomemben, jaz pa mislim ...		2 za vsebinsko ustreznost 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z 1 ali 2 napakama)
Skupaj	3			

B) Poznavanje in raba jezika

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	3	♦ Z doktorjem Davorinom Tometom smo se pogovarjali o zmanjševanju živalskih vrst.		2 za pomensko ustrezno tvorbo povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z 1 napako)
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	1	Na primer eden od: ♦ Ne slutimo/slutijo razsežnosti krize biodiverzitete. ♦ Ne sluti se razsežnosti krize biodiverzitete. ♦ Ne sluti se razsežnost krize biodiverzitete.	Razsežnosti krize biodiverzitete so neslutene	Pravopisno in jezikovno ustrezna pretvorba.
Skupaj	1			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	2	♦ Krize biodiverzitete ne moremo opisovati/opisati s številom izumrlih vrst.		2 za pravopisno in jezikovno ustrezno pretvorbo 1 za zapis z 1 napako
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.1	1	♦ DA		
4.2	3	♦ S/ S/ /S + S		3 za v celoti pravilno strukturo 1 za ustrezno število stavkov
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	1	♦ izumirajo/izumrejo		
	1	♦ izumrejo		
	1	♦ Izumrla		
	1	♦ izumrtje		
	1	♦ mir		
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	2	Po smislu, na primer: ♦ težek/velik/hud/težko rešljiv problem/težava		1 za delo ustrezno nadomestitev
	2	♦ brez dela/ brez napora/ brez truda		1 za delo ustrezno nadomestitev
	2	♦ nenadoma/nepričakovano (prikazal)	samodejno	1 za delo ustrezno nadomestitev
Skupaj	6			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	1	♦ raznolikost/raznovrstnost	pisanost	
	1	♦ precenjevati		
	1	♦ žaba/krastača ...		
	1	♦ planet		
	1	♦ najredkeje		
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ enak (genski zapis)		Vsaka pravilna podčrtava 1 točka
	1	♦ iste (dejavnosti)		
	1	♦ vedo		
	1	♦ vseh izumrlih bitij		
	1	♦ upadla		
Skupaj	1	♦ misli		
	6			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	1	♦ ženskega		
	1	♦ 2. ženski		
	1	♦ i		
	1	♦ e		
	1	♦ ozek		
	1	♦ tri/3		
	1	♦ v tretjem/3.		
	1	♦ zaznamovana/s krajšavo publ.		
Skupaj	8			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10	10	Polotok Debeli rtič je skrajni severovzhodni del slovenske obale. Ta naravni spomenik krasijo slikovite flišne brežine (tako imenovani klif), ki se zajedajo v Jadransko morje. Pred dvema letoma je prišlo do pobude za nastanek čezmejnega morskega parka na območju med Debelim rtičem in Tankim rtičem (Punta Sottile). Izvirna zamisel italijanskih strokovnjakov na čelu z dr. Robertom Odoricom je bila, da bi zamuljeno sedimentno dno v Zalivu sv. Jerneja poskusili oživiti s postavitvijo umetnih podvodnih grebenov. Ti so se že izkazali kot zanimiva možnost za lokalno povečanje biodiverzitete. Pobuda je naletela na odobravanje s strani miljske in koprške občine ter tudi tržaških odbornikov.		Brez napak – 10 točk 1, 2 napaki – 9 točk 3, 4 napake – 8 točk 5 napak – 7 točk 6 napak – 6 točk 7 napak – 5 točk 8 napak – 4 točke 9 napak – 3 točke 10 napak – 2 točki 11 napak – 1 točka 12 in več napak – 0 točk
Skupaj	10			

IZPITNA POLA 2

Slušno razumevanje

Val 202, Nedeljski gost, 30. 4. 2023

Dušan Plut: Ekologija je planetarna zadeva, ki se rešuje tudi lokalno

Transkripcija besedila

Voditelj

Doktor Dušan Plut, lepo pozdravljeni v studiu Vala 202.

Dušan Plut

Lep pozdrav.

Voditelj

Ste geograf, zgodovinar, zaslužni profesor, ustanovni predsednik Zelenih Slovenije, član osamosvojitvenega predsedstva, tudi član sveta za varovanje okolja pri SAZU. Lahko bi še naštevali.

Prvi žarek že dviga se iz sna, glej, nad vodo je svetloba ušla. To je Kreslinov citat, ki je dobil mesto v vaši znanstveni monografiji Ekosistemska družbena ureditev.

Nedeljski gost Dušan Plut. Ta knjiga ima kar 1800 strani v 2 zvezkih, v prvem podajate podstat in gradnike ekosistemske družbene ureditve, v drugem pa se osredotočate na Slovenijo in Evropo. Knjiga je med drugim brezplačno dostopna tudi na portalu e-knjige Založbe Univerze v Ljubljani, je podkrepljena s številnimi referencami in citati, hkrati pa je vaša misel zelo jasna, tekoča, kritična in zanimiva in povsem v nasprotju s hiperkapitalističnim duhom časa in ste jo napisali brez honorarja? Gre za 11 let oziroma natančneje 15.000 ur dela. Če bi ta čas vložili kam drugam, bi lahko obogateli.

Dušan Plut

To mi pravzaprav ni interes.

Voditelj

Vaš namen torej ni bil obogateti, žal pa to ni splošno uveljavljena značilnost v družbi. Razredne neenakosti so samo večajo, plače menedžerjev gredo v nebo, pa tudi njihova razsipnost, najbogatejša 1 % ali bolje rečeno, stotina odstotka pušča za seboj tudi veliko okoljsko opustošenje.

Dušan Plut

Res je, jaz nisem pristaš tega, da bi morali vsi ljudje na tem planetu imeti enake dohodeke in enak materialni standard, kajti različno vlagajo v delo, različno vlagajo v javne dobrine, tako da si tega absolutno ne želim, sem pa odločen nasprotnik tako velikih premoženjskih, socialnih, ekonomskih in geografskih razlik na tem planetu. Ne morem se sprijazniti z dejstvom, da je nekaj 10, torej da nekaj 10 najbogatejših Zemljanov razpolaga s takšnim premoženjem, kot z njim razpolaga revna, revnejša polovica svetovnega prebivalstva. To je nedostojno.

Voditelj

Ta monografija se osredotoča tudi na Slovenijo, na možnosti, ki jih ima Slovenija. Trenutno smo zelo centralistično usmerjeni. Vi se zavzimate za policentrizem?

Dušan Plut

Absolutno. Slovenija je enostavno premajhna. Na 20.000 kvadratnih kilometrov si res ne moremo privoščiti tako velikih regionalnih razlik, ki so se v obdobju po osamosvojitvi celo povečale, kar je v popolnem nasprotju s tem, kar smo si takrat ob prvih volitvah želeli.

Absolutno podpiram policentrični razvoj, ki bo, kar sva prej govorila o prometu, med drugim tudi zmanjšal dnevno migracijo. Če bomo imeli delovna mesta po celi Sloveniji, to seveda pomeni tudi, da bo manjši prometni pritisk na Ljubljano, skladnejši regionalni razvoj, absolutno zagovarjam tudi zaradi tega, ker prihajam iz robne slovenske pokrajine, iz Bele krajine, in vem, kaj to pravzaprav pomeni. In na drugi strani bi želel podčrtati še dejstvo, da moramo biti optimisti.

Slovenija ni imela dobrih pogojev za razvoj in dvig blagostanja ob agrarni revoluciji, ker nimamo veliko rodovitne zemlje ravnih površin za intenzivno kmetijstvo, ni imela dobrih pogojev ob industrijski revoluciji, sedaj pa se po trajnostnih sonaravnih, naravnih, ekonomskih, prebivalstvenih, kapitalu, po izobraženi sili uvrščamo med 20 do 30 najbolj privilegiranih držav sveta in bi lahko to izkoristili za dvig blagostanja materialnega, ki je potreben, in na drugi strani za ohranjanje delovanja naših ekosistemov, od gozdnega, ki je nekaj izrednega, skratka, imamo vse možnosti, da dosežemo višjo stopnjo materialnega blagostanja ob zmanjšanju okoljskih pritiskov. Če bomo seveda ustvarili tudi pravičnejši sistem, ki bo solidaren, ki bo podpiral javno šolstvo in javno zdravstvo. Potem mislim, da sva lahko zmerna optimista, vse pa je odvisno od nas, ali bomo aktivni državljani in povzročili te spremembe, ki so potrebne, ali bomo pasivno gledali na to In seveda s tem pravzaprav omogočili, da tistim, ki si ne zaslužijo tega privilegija, da živijo tako razkošno na račun prihodnjih generacij, potem pa bomo pač tam, kjer smo v tem trenutku.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	1	Po smislu, na primer:		
	1	♦ Dušanom Plutom		
	1	♦ Ekosistemska družbena ureditev	♦ slovenske/evropske	
	1	♦ družbene		
	1	♦ okoljske		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ C		
Skupaj	1			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ NE		
	1	♦ DA		
	1	♦ NE		
	1	♦ NE		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	1	♦ B		
Skupaj	1			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	2	Po smislu, na primer: ♦ Družbene neenakosti se morajo zmanjšati, saj 1 % ljudi poseduje več kot vsi ostali in s svojim razsipnim življenjem uničujejo okolje za prihodnje generacije.	Moramo biti odgovorni in narediti nekaj, če si želimo spremembe	1 za vsebinsko ustreznost 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z 1 ali 2 napakama)
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	1 1 1	Po smislu, na primer tri od: ♦ gozdnatost ♦ ohranjenost okolja ♦ sonaravni razvoj ♦ izobraženo prebivalstvo ♦ od industrije neokrnjeno okolje ♦ raznoliki ekosistemi		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	1 1	Po smislu, na primer: ♦ Policentrični razvoj bi Sloveniji omogočil, da se zmanjšajo dnevne migracije in s tem okoljska škoda, ki jo povzroča promet.		1 za vsebinsko ustreznost 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z 1 ali 2 napakama)
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ D		
Skupaj	1			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	2	Po smislu, na primer eden od: ♦ Oddaja poslušalca navda z optimizmom, saj lahko z družbeno aktivnostjo, z okoljsko ozaveščenostjo, s podpiranjem javnega zdravstva in šolstva spremenimo družbene razmere in zmanjšamo družbene neenakost, ki ogrožajo okolje in s tem življenje prihodnjih generacij. ♦ Oddaja poslušalca navda s pesimizmom, saj je skoraj nemogoče odpraviti velike družbene neenakosti v svetovnem merilu v kratkem času, še zlasti zato, ker smo ljudje pasivni.		1 za vsebinsko ustreznost 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z 1 ali 2 napakama)
Skupaj	2			

IZPITNA POLA 3**Daljše esejsko besedilo****Vsebina**

Točke	Merila	Dodatna navodila
25		
A	do 3 Ustreznost naslovu	Povezanost s temo: predstavitev izbranega dogajanja v povezavi s Polikarpom Kalanom in Jožefom Režonjo ter njunima načinoma gospodarjenj na posestvih.
B	do 6 Poznavanje snovi	Ustrezno povzemanje zgodb obeh moških ter vsebine romana in novele v povezavi z dogajalnim časom in prostorom ter njuno povezanostjo z zemljo.
C	do 3 Razlaga, oznaka, primerjava	Primerjava obeh oseb in presoja, katera oseba je usodnejše povezana z zemljo in je s svojim ravnanjem bolj zaznamovala svoje bližnje.
Č	do 4 Ovrednotenje in opredelitev	Mnenje o naslovni trditvi in utemeljitev.
D	do 3 Razvijanje misli	Argumenti, ponazoritve s primeri.
E	do 4 Logična povezanost	Skladnost: notranja – zunanja členitev; kohezija; koherenca.
F	do 2 Izvirnost	Vse po smislu.

Jezikovna pravilnost*

Točke	Merila	Dodatna navodila
6		
do 6	Oblikoslovna, besedoslovna, skladijska (besedni red) pravilnost, pravopis	Za 4 isto-/raznovrstne napake – minus 1 točka (največ minus 6 točk).

Slog**

Točke	Merila	Dodatna navodila
4		
1	Bogastvo in ustreznost besedišča, slovničnih struktur	
2	Jedrnatost, jasnost, natančnost, živost izražanja	
1	Rokopisna urejenost besedila, ustreznost dolžina (+/- 50 besed)	

* Če kandidat napiše daljše esejsko besedilo z manj kot 400 besedami, lahko pri jezikovni pravilnosti doseže največ tri točke (od šestih).

** Če kandidat napiše daljše esejsko besedilo z manj kot 200 besedami, lahko pri slogu doseže največ dve točki (od štirih).